

Na'büdü nun'undan cemaatle namaza

Trabzon'dan Cemil Bey: "Namazı camide cemaatle kılmanın önemi üzerinde durur musunuz?"

NA'BÜDÜ NUN'UNDA CEMAAT EMRİ

Cemaatle ibadetin daha efdal ve daha ahsen olduğunu vurgulayan¹ Bediüzzaman, haccın âmi de olsa her bir mü'mine küllî mertebe ve velâyet kazandıran bir ibadet olduğunu, bu sırrın cemaatle kılınan namazda da bulunduğunu ifade ediyor.² Bediüzzaman baskı ve tarassut altında cemaatle namaz kılmadığı zamanlar için hayıflanıyor ve buna sebep olanları Allah'a havale ediyor.³

Cemaatle namazın önemini ve faziletini 'Na'büdü Nun'u' ile açıklayan Bediüzzaman diyor ki:

"Gördüm ki, namaz kıldığım o Bayezid Camii'ndeki cemaatle iştirakimi ve her biri benim bir nevî şefaatchim hükmüne ve kıraatimde izhar ettiğim hükümlere ve dâvâlara birer şahit ve birer müeyyid gördüm. Nakıs ubudiyetimi, o cemaatin büyük ve kesretli ibâdâtı içinde dergâh-ı İlâhiyeye takdime cesaret geldi."⁴

Bu izahın devamında bir perde daha açıldığını, bu perdede İstanbul'un bütün mescidlerinin birbirine bağlandığını, koca İstanbul'un Bayezid Camii hükmüne geçtiğini ve birden koca İstanbul mescidlerinde namaz kılanların duâlarına da mazhariyet hissettiğini, ardından yeryüzünün bütün mescidlerini Kâbe-i Mükerreme etrafında dairevî saflar halinde gördüğünü ifade eden Bediüzzaman, "Elhamdülillahi Rabbi'l-Âlemin dedim. Benim bu kadar şefaatchilerim var. Benim namazda söylediğim her bir sözü aynen söylüyorlar, tasdik ediyorlar" diyor.

ÜÇ BÜYÜK CEMAATİN BÜYÜK HAVUZU

Bu perdenin ardından Bediüzzaman, bir müşahedeye daha yer veriyor ve namaz cemaatinin üç daireye ayrıldığını görüyor:

1- Yeryüzünde Kâbe-i Muazzama'yı kible yaparak namaz kılanların oluşturduğu büyük cemaat.

2- Bütün kâinatın, bütün mevcudatın yekvücut cemaat oluşturduğu salât-ı kübra ve tesbihat-ı uzma. Öyle ki, her taife kendine mahsus dilleriyle salâvat ve tesbihat ile, ezkâr ve evrad ile meşgul bir muazzam cemaatin üyesidir.

3- Görünürde küçük, hakikat ve vazife itibariyle büyük bir küçük âlem ki, namaz kılan her bir ferdin vücudunun zerrelere ve ruhunun lâtifeleri hayret verici bir cemaat oluşturarak, ibadet ve şükür vazifesiyle meşguldürler.

Bu durumda namazda ister imam, ister cemaat olalım, Fatiha Sûresi'nde "İyyake na'büdü ve iyyake nestain" âyetini okuduğumuzda, bu âyette bulunan "nun" zamiri ile, yani "biz" zamiri ile kademe kademe her üç cemaati de kasetmiş oluyoruz.⁵

Ki cemaatle namaz kılan birisi her üç cemaatin ihtiva ettiği devasa havuzun toplam sevabına ve feyzine mazhar olmaktadır. Bu feyzin büyüklüğünü ve sevabın çokluğunu, insan havsalası ölçüp tartamıyor.

RUHSAT YOK MU?

Peki, bazı mücbir durumlarda namazı tek başına kılmaya ruhsat yok mu?

Var elbette. Fakat mücbir durum oluşmadan, yani cemaat olmamıza veya cemaate katılmamıza engel bir durum yokken tek başına kılmaya cevaz vermemeliyiz.

Zor durumlarda ruhsata işaret eden iki rivayet:

* İbnu Abbâs (ra) anlatıyor: "Resûlullah (asm) buyurdular ki: "Kim, müezzini işitir ve kendini engelleyen bir özrü olmadığı halde cemaate katılmazsa, kıldığı namaz kâmil bir sevapla kabul edilmez."

Denildi ki:

"Ey Allah'ın Resulü! Meşrû özür nedir?"

Peygamber Efendimiz (asm)

"Korku veya hastalıktır!" buyurdu."⁶

* İbnu Ömer (ra) anlatıyor: "Resûlullah (asm) seferde, soğuk veya yağmurlu gecelerde müezzine şöyle demesini de emrederdi: "Dikkat! Namazlarınızı yerlerinizde kılınız!"⁷

Dipnotlar:

1- Muhakemat, s. 51.

2- Sözlür, s. 183.

3- Mektubat, s. 67; Şuâlar, s. 401; Tarihçe-i Hayat, s. 237.

4- Mektubat, 1994, s. 382; 2007, s. 668; Mesnevî-i Nuriye, s. 63.

5- Mektubat, 2007, s. 669; Sikke-i Taddik-i Gaybi, s. 227.

6- Ebû Dâvud, Salât 47 (551).

7- Buhârî, Ezân 18, 40; Müslim, Misâfirîn 22, (697); Muvatta, Salât 10, (1, 73); Ebû Dâvud, Salât 214, (1060-1064); Nesâi, Ezân 17, (2, 15).